

Scenariusz zajęć warsztatowych przeznaczony dla uczniów szkoły podstawowej

Temat zajęć : Recepta na szczęśliwe życie

Cel

Uwrażliwienie uczniów na trudne życie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, uświadomienie, że nigdy nie jest to sytuacja bez wyjścia; wskazanie możliwych rozwiązań.

Materiały

5 arkuszy papieru pakowego z pytaniami /punkt 6 scenariusza/,
mazaki,
karteczki samoprzylepne,
kartki A4 z napisami: TAK, NIE, NIE WIEM,
materiały na pracę plastyczną(plakat)

Przebieg zajęć

1. Odczytanie przez nauczyciela listu do redakcji telewizyjnego programu "Rozmowy" lub lokalnej gazety „.....” (wybór nauczyciela prowadzącego) , którego autorem jest dziesięcioletni Tomek:

Droga Redakcjo !

Mam na imię Tomek i mam 10 lat. Chodzę do III klasy, ale nauka nie zawsze dobrze mi idzie.

Czasem nie umiem zrobić pracy domowej, choć bardzo się staram, a czasem nie robię jej, bo nie mam na to siły- taki jestem smutny i nieszczęśliwy...

Moi rodzice są dobrzy i bardzo ich kocham, ale czasem zapominają, że ja i mój młodszy brat jesteśmy głodni... Mama nie ugotuje obiadu, a w chlebaku nie ma nawet kawałka chleba. Jeśli mam jakieś pieniądze, idę wtedy po chleb do sklepu, ale jeśli ich nie mam, to nie mamy co jeść...

Kocham moich rodziców bardzo, ale nie rozumiem dlaczego tak często nas zaniedbują, nie interesują się, jak nam idzie w szkole, nie słuchają, jakie mam problemy, nie chcą, a może nie umieją mi pomóc w ich rozwiązaniu...

Czasem wolą pić alkohol zamiast poświęcić czas nam - swoim dzieciom... Na ile mogę, sam staram się opiekować młodszym bratem, bawię się z nim, pomagam mu w lekcjach.

Czuję się taki opuszczony..., a tak bardzo potrzebuję, aby ktoś się mną zainteresował, pomógł odrobić prace domowe, zauważył, że moje buty są już prawie dziurawe, a zimowa kurtka dawno zrobiła się za mała.... Chciałbym mieć z kim pójść do dentysty, bo od kilku dni boli mnie ząb i chyba do okulisty, bo słabo widzę i czasem nie mogę przepisywać z tablicy....

Jestem taki samotny i bezradny, nie wiem, co mam robić i jak dalej żyć. Pomóżcie mi, proszę!

Tomek

2. Rozmowa lub swobodne wypowiedzi uczniów inspirowane treścią listu.
Zwrócenie szczególnej uwagi na uczucia, jakie wzbudził on wśród uczniów.

3. Dyskusja techniką wysp decyzyjnych.

Uczniowie stoją w dowolnym miejscu sali. Kartki z napisami TAK, NIE, NIE WIEM umieszczamy w różnych widocznych miejscach, tworząc w ten sposób trzy wyspy. Po wysłuchaniu czytanych przez nauczyciela stwierdzeń, każdy uczeń staje na wybranej przez siebie, w zależności od opinii na dany temat, wyspie. Po wybraniu miejsc przez wszystkie dzieci nauczyciel prosi kilka osób o uzasadnienie swojej decyzji. Jeśli podawane argumenty kogoś przekonają, może on przejść na inną wyspę. Nauczyciel, parafrazując wypowiedzi uczniów, podsumowuje dyskusję, by przejść do następnego stwierdzenia. Celem ćwiczenia jest pobudzenie do przemyśleń na dany temat, dostrzeżenie plusów i minusów każdego rozwiązania, spojrzenie na sytuację z różnych perspektyw, oczyma innych osób. Nie chodzi o jednoznaczne ustalenie, czy jest to dobre, czy złe rozwiązanie.

Stwierdzenia poddawane dyskusji (propozycje):

1. Tomek powinien udawać, że wszystko jest w porządku i sam sobie radzić. W końcu jest już duży i nie potrzebuje niani.
2. Rodzice mogą czasem zaniedbywać swoje dzieci, ponieważ mają na głowie wiele innych spraw i problemów.
3. Należy zakazać sprzedaży alkoholu, bo przez niego jest wiele nieszczęść.
4. Tomek powinien mieszkać w domu dziecka, gdzie miałby ciszę, spokój i jedzenie.
5. Rodzicom Tomka przydałoby się jakieś wsparcie i pomoc w wychowywaniu dzieci i opiece nad nimi.

4. Praca indywidualna - szukanie odpowiedzi na pytanie: "Za co Tomek- jak każde inne dziecko- może siebie lubić, z czego może być dumny, skąd może czerpać siłę?"

/Dzieci wypisują na samoprzylepnych karteczkach cechy charakteru, umiejętności, zdolności itp., każda na innej karteczce; ich ilość zależy od kreatywności ucznia./

5. Zebranie kartek na tablicy i segregowanie.

Celem ćwiczenia jest wdrażanie dzieci do przekonania, że są one dobre i wartościowe. W życiu zdarzają się jednak sytuacje od nich niezależne, na które nie mają wpływu, a na pewno nie są im winne.

6. Praca w 4 grupach zadaniowych - Uczniowie w toku burzy mózgów i rozmowy ustalają odpowiedzi na poniższe pytania i zapisują je na arkuszach.

Celem ćwiczenia jest zrozumienie sytuacji Tomka, budzenie empatii oraz próba znalezienia sposobów pomocy chłopcu.

grupa I - Jakie uczucia towarzyszą Tomkowi w różnych sytuacjach codziennego życia?

/uczniowie mogą posłużyć się schematem: sytuacja - emocje, np. nieodrobione lekcje- obawa, lęk.../

grupa II- Jakie konsekwencje dla Tomka może mieć jego sytuacja?

grupa III- Jakie konsekwencje ta sytuacja może mieć dla całej rodziny Tomka?

grupa IV- Kto i w jaki sposób może pomóc Tomkowi?

Prezentacja przez kolejne grupy efektów swojej pracy .

Celem ćwiczenia jest dalsza analiza sytuacji Tomka, uświadomienie dzieciom niebezpieczeństw, nieszczęść, jakie niesie brak właściwej opieki w domu rodzinnym, a w przypadku dzieci z rodzin dotkniętych tym problemem ukazanie, że są ludzie, którzy mogą im pomóc.

Po prezentacji grupy IV nauczyciel uzupełnia i precyzuje informacje, np. nauczyciel wychowawca, pedagog lub każdy inny nauczyciel, którego dziecko darzy zaufaniem- to osoby, do których można się zwrócić o pomoc, gdy dziecku dzieje się krzywda.

Nauczyciel informuje dzieci, że w Warszawie działa Towarzystwo „Nasz Dom”, które zajmuje się organizowaniem pomocy dzieciom, które są w podobnej sytuacji jak Tomek. „Nasz Dom” wspiera rodziców w wychowywaniu dzieci poprzez organizowanie im szkoleń, spotkań z psychologami oraz innymi specjalistami, aby nauczyli się, jak należy właściwie opiekować się dziećmi. Systematycznie wspiera rodzinne domy dziecka oraz rodziny zastępcze, w których dzieci te mogą się wychowywać. Tu mają dobrą opiekę, potrzebne im ubrania i szkolne przybory, warunki, by spokojnie żyć do czasu, aż będą mogły wrócić do swoich domów i własnych rodziców. Na to wszystko potrzebne są jednak pieniądze, więc, aby pomóc dzieciom takim jak Tomek, Towarzystwo Nasz Dom co roku organizuje ogólnopolską charytatywną akcję „Góra Grosza”. Mogą się w nią włączyć wszystkie dzieci, które mają dobre serca i chcą pomóc innym. Akcja polega na zbieraniu przez dzieci (nawet przez cały rok!) drobnych monet, które następnie przynoszą one do szkoły i wspólnie całą klasą, a potem szkołą usypują z nich „góre grosza”.

(Uwaga organizacyjna- ponieważ pieniądze przed wysłaniem do siedziby Towarzystwa Nasz Dom muszą być przeliczone, warto poprosić, aby każdy uczeń zrobił to w domu. Dobrym pomysłem jest też wprowadzenie międzyklasowego konkursu o tytuł np. „Małego Wielkiego Grosika” dla klasy, która zbierze w danym roku największą kwotę.)